

В. No 47-254-01-33
Дата 04, 04 2002

До Председателя

на XLVII Народно събрание

Г-н Никола Минчев

К. №
9

Уважаеми г-н Председател,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на РБ и чл. 70, ал. 1 и сл. от ПОДНС, внасяме Законопроект за изменение и допълнение на Закона за задълженията и договорите.

Молим така приложеният проект да бъде разпределен и разгледан по законоустановения ред.

Вносител:

Гарму Толева
Десиславна Атанасова

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

XLVII НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

Закон за изменение и допълнение на Закона за задълженията и договорите

Обн. - ДВ, бр. 275 от 22.11.1950 г.; в сила от 01.01.1951 г.; попр., бр. изв. 2 от 05.12.1950 г.; изм., бр. 69 от 28.08.1951 г.; изм., бр. 92 от 07.11.1952 г.; изм., бр. 85 от 01.11.1963 г.; изм., бр. 27 от 03.04.1973 г.; изм., бр. 16 от 25.02.1977 г.; изм., бр. 28 от 09.04.1982 г.; изм., бр. 30 от 13.04.1990 г.; изм. и доп., бр. 12 от 12.02.1993 г.; изм., бр. 56 от 29.06.1993 г., в сила от 01.08.1993 г.; изм. и доп., бр. 83 от 01.10.1996 г.; в сила от 01.11.1996 г.; изм., бр. 104 от 06.12.1996 г.; в сила от 07.01.1997 г.; изм., бр. 83 от 21.09.1999 г.; в сила от 01.01.2000 г.; изм., бр. 103 от 30.11.1999 г.; в сила от 01.01.2000 г.; изм. и доп., бр. 34 от 25.04.2000 г.; в сила от 01.01.2001 г.; доп., бр. 19 от 28.02.2003 г.; изм., бр. 42 от 17.05.2005 г.; изм., бр. 43 от 20.05.2005 г.; в сила от 01.09.2005 г.; доп., бр. 36 от 02.05.2006 г.; в сила от 01.07.2006 г.; изм. бр. 59 от 20.07.2007 г., в сила от 01.03.2008 г.; доп., бр. 92 от 13.11.2007 г.; доп., бр. 50 от 30.05.2008 г., в сила от 30.05.2008 г.; изм., бр. 96 от 01.12.2017 г., в сила от 03.01.2018 г.; доп., бр. 42 от 22.05.2018 г.; доп., бр. 102 от 01.12.2020 г., в сила от 03.06.2021 г.; засегнат от Решение № 4 от 20.04.2021 г. на КС на РБ по к. д. № 1 / 2021 г., бр. 35 от 27.04.2021 г.

§1. Алинея 2 на чл. 86 се изменя така:

„Размерът на законната лихва по ал. 1 се определя от Министерския съвет, като когато е дължима от търговец, не може да надхвърля основния лихвен процент на Българската народна банка плюс 8 процентни пункта, а когато е дължима от физическо лице – основния лихвен процент плюс 4 процентни пункта.“

Преходни и заключителни разпоредби

§2. Законът има действие занапред и не изменя заварени договорни правоотношения.

§3. Законът влиза в сила в деня на обнародването му в Държавен вестник.

София, 2022г.

Вносител:

Радмир Стояков
Десислава Атанасова

МОТИВИ

към законопроекта за изменение и допълнение на

Закона за задълженията и договорите

Анализът на практиката за определяне на законната лихва за просрочени задължения в страните от Европейския съюз показва, че Република България представлява изключение. Размерът на законната лихва за забава у нас е неоправдано висок и е равен на Основния лихвен процент на БНБ плюс 10 процентни пункта, докато в страните от ЕС е приет размер от не повече от 8 процентни пункта като надбавка, определен съгласно Директива 2011/7/ЕС (Вж. Приложение 1). Държавите-членки прилагат Директива 2011/7/ЕС, чрез приемане на специални закони, регламентиращи законната лихва или в повечето случаи, чрез въвеждане на изменения и допълнения в действащи актове (пр. ГПК, облигационен закон, Търговски кодекс и др.) (Вж. Приложение 2). Много от европейските страни са определили различен размер на законната лихва за просрочени задължения за търговски субекти и за физически лица. (Приложение 2).

Надбавката за плащане на просрочени задължения от над 10% е определен у нас преди повече от 20 години при съвсем различна икономическа и финансова обстановка – икономическа нестабилност, висока инфлация и съответно и висок основен лихвен процент на БНБ, при това с подзаконов нормативен акт. Задържането на лихвата за забава на тези високи нива към днешна дата, когато лихвите на банките с близки до нулата, определя характерът на лихвата за забава не като компенсационен, а като санкциониращ. Освен това, еднаквият размер на лихвата за забава за физически лица и търговски субекти ги поставя в неравностойно положение и не е в духа на практиката, която се прилага в някои европейски страни, а именно лихвата да бъде диференцирана.

От представените примери за забава на плащанията поради пандемията от Ковид-19 и заплащането на такива просрочени задължения от страна на физически лица и фирми към банки и оператори на публични услуги¹ се вижда, че дори малки по размер забавени задължения в кратки срокове, може да се превърнат в суми, непосилни за връщане, което предполага много често фалит за търговец-длъжник или изпадане в пълна безизходица и отчаяние за длъжник-физическо лице /особено в случаите, когато се е стигнало и до съдебни действия по принудително събиране на вземанията с всички следващи се такси и разноски са това/. Най-често жертва на подобни лоши практики се оказват малки семейни

¹ Мобилни оператори, електроразпределителни дружества, топлофикации, газоснабдяване, ВиК и т.н. pvs.1.1.